

Preek over Zacharia 2:14-17 – 1^e Adventszondag 2013

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 40:1,2,7

Gebed

Schriftlezing: Zacharia 1:1-6 en 2:5-17

Zingen: Ps. 80:1,2,8

Tekst: Zacharia 2:14-17

Preek

Zingen: Lb. 126:1,2,3

Geloofsbelijdenis

Zingen: Ps. 126:1,2,3

Gebed

Collecte

Zingen: Lb. 122:1,2,3,4,5

Zegen

Gehouden te: Baflo, 01-12-13 (14.30 u.)

Preek

Thema: 'Verwacht de komst des Heren'

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Komen en verwachten

Het is vandaag 1 december. En het is de eerste zondag van Advent. Het begin ook van een nieuw kerkelijk jaar. Vier zondagen lang staat de kerk stil bij de komst van de Heer. In de aanloop naar Kerst, het hoogfeest van de geboorte van onze Redder Jezus Christus.

Advent heeft altijd iets van het nalopen van de weg van Gods belofte aangaande de komst van de Messias. We kijken terug en volgen in gedachten die weg van het Woord. Van het gesproken Woord van God tot het mens geworden Woord van God. Waarbij we niet doen alsof de beloofde Zoon van David nog geboren moet worden.

Advent betekent ook verder kijken dan de eerste komst van de Zoon van God. De verwachting van de gelovigen, van de gemeente van God stopt niet bij de geboorte van het kind Jezus in Betlehems lege onderkomen voor dieren, ongeveer 2000 jaar geleden.

'Hij komt!' Dat geldt nog steeds. De belofte van de HEER blijft staan en is nog even geldig en intens als hij was voor de profeten en voor gelovigen als Simeon en Hanna en *"allen die uitzagen naar de bevrijding van Jeruzalem."* (Lucas 2:38)

'Ik kom,' zegt de HEER. En tegelijk is Hij er. 'Ik ben die ik zijn zal. Ik ben met jullie.' 'Ik kom' en 'Ik ben er'. Daar zit voor ons gevoel spanning tussen. Onder mensen kan dat niet tegelijkertijd waar zijn. Bij God de HEER wel.

'Ik ben er' en 'Ik kom'. Daarmee spant God de Heilige Geest de verwachting van de kerk aan.

Komen en verwachten. Dat zijn kernwerkwoorden in deze adventstijd. De HEER zegt: "Ik kom." Gods gemeente zegt daarop: "Wij verwachten."

Deze beide woorden / uitspraken staan onder de overkoepelende boog van Gods belofte, van zijn Woord.

Komen en verwachten. Dat zijn ook karakteristieke woorden in de liederen die in de adventstijd gezongen worden. Kijk bijvoorbeeld naar deze liederen uit het Liedboek voor de Kerken:

- Gezang 122: *'Kom tot ons, de wereld wacht, Heiland, kom in onze nacht.'*
- Gezang 125: *'O kom, o kom Immanuël, verlos uw volk, uw Israël.'*
- Gezang 128: *'Kom tot ons, scheur de heem'len, Heer, daal, Heiland, uit de hemel neer.'*

En om niet meer te noemen, Gezang 126: *'Verwacht de komst des Heren, o mens, bereid u voor.'*

De eerste regel van dit lied vormt het thema van de preek, zoals u al gezien hebt.

'Verwacht de komst des Heren.'

2. Belofte

Hebben we vanmiddag / vanmorgen een specifieke adventstekst onder de aandacht? Nou, nee! In elk geval niet op de manier van de bekende profetische woorden van Jesaja over de aanstaande geboorte van de Zoon van David. De profetieën uit Jesaja 7, 9 en 11. Over de komst van Immanuël, over het kind dat geboren is en dat zulke wonderlijke namen draagt, over de telg die opschiet uit de stronk van Isai.

Een rechtstreekse aankondiging van de geboorte van de Messias vinden we hier niet. Klopt!

Maar het heeft er volgens mij wel alles mee te maken. Want we lezen hier een heel nadrukkelijke belofte van de HEER van de hemelse machten: 'Ik kom en zal in uw midden wonen.'

"Jubel, Sion, en verheug je, want ik kom in jouw midden wonen - spreekt de HEER."

Anders gezegd:

"Jubel en verheug je, dochter Sions, - want zie, ik zal komen en in je midden wonen, is de tijding van de ENE." (Naardense Bijbel.)

Deze belofte van God 'Ik kom in jouw midden wonen', mag reden zijn tot grote vreugde voor de dochter van Sion, voor de gemeente van God, die in Gods stad leeft en daar weer wonen mag.

De HEER van de hemelse machten maakt daarvoor heel veel ruimte.

Dat ziet en hoort de profeet Zacharia in de visioenen die de Heilige Geest hem geeft.

Zacharia is profeet in de eerste jaren na de terugkeer van de Joden uit de Babylonische ballingschap. Dat was een zeer vreugdevol gebeuren. Maar het bleek na het eerste enthousiasme een heel moeilijke toestand te worden. Tegenstand en tegenslag dempten de geestdrift en de ijver om aan de herbouw van tempel en stad te werken.

Daar kraakt de Heer door de dienst van de profeten heel kritische noten over. Onder andere de indringende oproep om zich te bekeren, om naar de HEER terug te keren. De beweging naar Hem toe weer te maken.

Maar even belangrijk en stimulerend is de belofte van God, dat Hij zich weer over het volk ontfermen zal en dat Hij weer terugkeert naar Jeruzalem.

"Daarom - zegt de HEER keer ik vol erbarmen terug naar Jeruzalem. Mijn huis zal er worden herbouwd - spreekt de HEER van de hemelse machten - en met het meetlint in de hand zal een begin worden gemaakt met de wederopbouw van de stad." (Zach. 1:16)

Zacharia ziet in zijn visioenen dat de HEER daar echt werk van maakt. Het visioen van de vier horens en de smeden: de vijanden van het volk worden neergeslagen. Het visioen van de man met het meetlint – een deskundige van het hemelse kadaster.

God wil zijn stad laten herbouwen met open grenzen. Stad zonder muren, omdat Hij zijn volk eindeloos gaat uitbreiden. De enige muur voor dit nieuwe Jeruzalem is de HEER zelf: een muur van vuur rondom de stad.

Dat is Gods belofte. En dat zijn geen loze woorden. Maar Gods Woord heeft altijd kracht. Als God spreekt dan is het woord en daad tegelijk. Op het moment dat zijn woord uitgaat en op de langere termijn.

Als de HEER zegt: 'Ik kom', dan is dat altijd 'Ik kom in beweging, Ik kom in actie.' Om te oordelen en te straffen diverse keren: het volk dat zich ongehoorzaam blijft afkeren van God of de vijanden van God en zijn volk die meedogenloos Gods mensen hebben uiteengedreven en platgestampt.

Maar ook: 'Ik kom in actie om te redden, om herstel te bieden aan mijn volk, aan mijn gemeente; aan de wereld zelfs.'

Beide elementen van Gods komen zijn aanwezig in deze visioenen. In onze tekst ligt de nadruk op het heilzame en heilrijke komen van God naar zijn volk toe, naar de dochter van Sion.

De Heer van de hemelse machten zegt tegen Sion: *"Ik kom in jouw midden wonen."* Deze belofte nodigt uit tot grote vreugde en intense jubel. Zij motiveert ook de uitnodiging, oproep aan de mensen van Gods volk die nog in Babel wonen, om daar weg te vluchten en naar Jeruzalem te komen. Ja, om te komen naar de HEER van de hemelse machten.

"Kom! Vlucht weg uit het land van het Noorden! spreekt de HEER. Als de vier winden van de hemel heb ik jullie verspreid - spreekt de HEER. Kom nu, Sion; jullie die in Babel wonen, breng je in veiligheid." (Zach. 1:10,11)

Dat is ook een aansporing aan het adres van Sion om in beweging te komen. Naar de HEER toe. Er is dus sprake van een beweging van twee kanten: Sion, kom naar de HEER. De HEER komt naar Sion, naar zijn volk en wil weer in haar midden wonen. Wat een ontmoeting!

Eigenlijk hetzelfde als wat er in Zacharia 1:3 staat:

"Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Keer terug naar mij, dan zal ik naar jullie terugkeren - zegt de HEER van de hemelse machten."

In de adventstijd klinkt dus ook de oproep om je te bekeren, om je tot God te keren. De adventsliederen brengen dat ook tot klinken.

*"Hij komt, - bekeer u nu,
verhoog de dalen, effen
de hoogten die zich heffen
tussen uw Heer en u."* (LvdK Gez. 126:2)

En de liturgische kleur voor de zondagen van Advent is paars, net als in de weken voor Goede Vrijdag en Pasen. Die kleur draagt in zich het element van inkeer en een zekere ingetogenheid. Naast de geoorloofde jubel om de belofte van de HEER: 'Ik kom en zal in jullie midden wonen.'

3. 'Ik kom wonen'

"Jubel, Sion, en verheug je, want ik kom in jouw midden wonen - spreekt de HEER."
Wat houdt die belofte van de HEER in? En wat zit daarachter?

In elk geval dat de HEER naar zijn volk wil terugkeren. Dat Hij opnieuw onder hen zijn domicilie kiest. En dat veronderstelt weer, dat de tempel herbouwd wordt, dat de erediensten daar weer beginnen en voortgaan.

En dat heilige huis van de Heer is het hart van het nieuwe Jeruzalem, dat uitgemeten en opgebouwd wordt. Gods huis maakt van Jeruzalem Sion. En haar burgers worden als collectief 'Dochter van Sion' genoemd. Met haar gaat de HEER een nieuw verbond aan.

In de dagen van Zacharia gaat het om de herbouw van de fysieke tempel en de fysieke stad Jeruzalem. Ze liggen in puin sinds de wegvoering van Juda naar Babel en naar alle windstreken. Maar God wil dat ze weer worden herbouwd.

De profeten Haggai en Zacharia stimuleren dat krachtig met de woorden die ze van God horen en moeten doorgeven. We lezen daarover ook in het bijbelboek Ezra.

Maar als we deze visioenen van Zacharia bekijken en de boodschap van God daarin horen, dan begrijpen we dat er ook een diepere laag in zit. Een geestelijke werkelijkheid. Niet naast of tegenover die fysieke werkelijkheid van Sions tempel en Sions dochter. Maar daar binnenin en daar doorheen.

Jeruzalem moet een grote open stad blijven, niet ommuurd, zegt de engel die met Zacharia spreekt. Maar het eerste wat gouverneur Zerubbabel en zijn mannen doen na de herbouw van de tempel is: Jeruzalem voorzien van een sterke stenen muur.

Om de vijanden buiten te houden...

Die open stad vertegenwoordigt dus een andere, geestelijke werkelijkheid. Een ander Sion waarbinnen God komt wonen.

Dat wordt geïllustreerd en onderbouwd door wat de HEER van de hemelse machten zegt in vers 15.

"Er komt een tijd dat vele volken zich bij mij zullen aansluiten. Zij zullen mijn volk zijn, en bij jou, Sion, zal ik wonen."

Let op deze woorden: 'Er komt een tijd...' Dat is in de Bijbel vaak een aankondiging van de nieuwe tijd. In de toekomst, een nieuw verbond, een nieuwe werkelijkheid, waarin de grootheid van het werk van God zichtbaar wordt.

Hier zegt de HEER in feite dat Hij zijn verbond enorm zal verbreden. Mensen uit alle volken zullen erbij geroepen worden en door de Heer binnen genodigd in zijn huis, in zijn gemeente.

De Heer werkt aan de vervulling van de belofte aan Abraham, toen die geroepen werd om uit Ur te vertrekken naar het land dat God hem zou wijzen.

*"Ik zal je tot een groot volk maken,
ik zal je zegenen, ik zal je aanzien geven,
een bron van zegen zul je zijn.*

*Ik zal zegenen wie jou zegenen,
wie jou bespot, zal ik vervloeken.*

Door jou zullen alle volken op aarde gezegend worden." (Gen. 12:2,3, naar notitie NBV)

Wij herkennen vanuit onze positie in het Nieuwe Testament een opening in de richting van Pinksteren, wanneer het evangelie van de Redder en de redding wereldwijd gaat. En overal in de hele wereld mensen tot geloof komen in Jezus Christus, zijn naam aanroepen en behouden worden.

Vanwege die geweldige instroom van de volken moet Gods nieuwe Jeruzalem een open stad zijn en blijven. Mensen moeten er vrij kunnen binnenkomen, wanneer de HEER hen roept en uitnodigt, ongeacht ras, afkomst of sociale status.

De volken zullen door de Geest aan de Heer verbonden worden. *'Zij zullen zijn volk zijn.'* Dat zei de HEER eerst van Israël, zijn bijzondere eigendom. Maar de volken worden in dat verbond opgenomen, ingelijfd in de ene gemeente van God en van Christus.

Tegelijk blijft 'Dochter Sion' een speciale plaats houden bij God. Hij zegt:

"Zij zullen mijn volk zijn, en bij jou, Sion, zal ik wonen."

De profeet – of de engel die met hem spreekt – legt dat in vers 16 uit:

"Op heilige grond zal de HEER het volk van Juda voorgoed in bezit nemen en opnieuw zal hij Jeruzalem uitverkiezen."

Die woorden laten zien hoe ongelooflijk kostbaar Sion is voor de HEER van de hemelse machten. Hij gaat een nieuwe relatie met haar aan. Zij is opnieuw zijn uitverkorene, zijn oogappel.

Denkt u hier ook niet als vanzelf aan de bruid van Christus, die wacht op de bruiloft van het Lam?

"Ik kom in jouw midden wonen – spreekt de HEER."

Dat is een adventswoord van groot kaliber. Het legt hoe dan ook de link naar de komst van de Messias, de beloofde Redder van Gods volk.

Misschien ga ik een beetje kort door de bocht – het moet ook allemaal niet te lang worden immers – als ik de lijn trek naar het eerste hoofdstuk van het evangelie volgens Johannes.

"In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God. Het was in het begin bij God."

.....

Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond, vol van goedheid en waarheid, en wij hebben zijn grootheid gezien, de grootheid van de enige Zoon van de Vader." (Joh.1:1,2 en 14)

Hoort u goed? *"Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond..."*

Dat is Jezus Christus, Zoon van God en Mensenzoon.

Zouden de woorden, die we bij Zacharia lezen, niet zijn woorden zijn? Hij zegt het: "Ik kom in jullie midden wonen." En Hij heeft het gedaan! Hij is onder ons komen wonen. Een van ons, mens onder de mensen. De leerlingen hebben het erkend en meegemaakt. En Johannes schrijft het op.

Het certificaat van echtheid dat Zacharia zelf of de tolkengel aan Gods belofte hecht blijkt daadwerkelijk te kloppen.

"Dan zullen jullie inzien dat de HEER van de hemelse machten mij naar jullie gezonden heeft." (vs. 15c)

Gods Woord is volkomen betrouwbaar.

4. Jubel en wees stil!

We zijn bijna aan het eind van de preek. Toch wil ik u nog op één ding wijzen, dat mij opgevallen is. En u misschien ook wel bij het meelezen.

Let eens op het eerste en het laatste vers van onze tekst, hoe die beginnen. En leg dat eens naast elkaar.

"Jubel, Sion, en verheug je..." En: *"Wees stil voor de HEER, al wat leeft..."*

Jubel en wees stil!

Jubel, want ik kom in jou midden wonen!

Wees stil, wat de HEER komt uit zijn heilige woning naar buiten!

Dat is wel een groot verschil, nietwaar! Je hebt het gevoel dat je in een spagaat gebracht wordt. Dat gaat toch niet samen: jubelen en stil zijn? Dat gaat toch niet gelijk op: uitbundige vreugde en uitbundige stilte?

Of toch wel?

Kijk eens hoe onze berijmde Psalm 65 begint.

*"De lofzang klinkt uit Sions zalen
tot U met stil ontzag."*

Of nog poëtischer de berijming uit het Liedboek voor de Kerken.

*"De stilte zingt U toe, o Here,
uit uw verheven oord."*

Wanneer de HEER van de hemelse machten verschijnt – uit zijn heilige woning naar buiten komt – dan is dat heel indrukwekkend. De mensen worden stil, zeer geïmponeerd door die machtige verschijning. Denk aan de verschijning van de HEER op de Sinaï, toen Hij zijn Tien Woorden aan Israël liet horen.

Of aan de verschijning van de heerlijkheid van de HEER bij de ingebruikneming van de tabernakel en later de tempel van Salomo. Geen mens kon blijven staan vanwege de heiligheid van God.

Als de HEER uit zijn heilige woning, de hemel, naar buiten komt, valt al wat leeft stil uit diep ontzag. Stil ook van verwondering. Hoe kan het dat deze heilige God in het midden van zijn Sion, zijn volk, wil wonen en dat wij toch in leven blijven?

Kennelijk moeten we wel groot ontzag voor God hebben, maar hoeven we toch niet bang voor Hem te zijn.

Want Hij komt in zijn Zoon Jezus Christus naar ons toe. Die neemt de gestalte van een mens aan, van een nederige dienstknecht. En Hij gaat ons leven en onze werkelijkheid binnen.

Dichterbij kan God niet komen. Dat is ook advent. "Ik kom in jouw midden wonen – spreekt de HEER."

Dat is dan ook de reden om te jubelen en je uitbundig te verheugen over deze Heer. Tegelijk om je intens op zijn komst voor te bereiden.

*"Verwacht de komst des Heren,
o mens, bereid u voor:
reeds breekt in deze wereld
het licht des hemels door."*

En als u hier een link legt met de voorbereiding op het avondmaal van volgende week, dan is dat terecht. Want in dat geestelijke feestmaal komt de Heer zelf naar ons toe onder de tekenen van gebroken brood en vergoten wijn. De gebrokenheid en de feestdrank naast elkaar in één maaltijd.

Hoe bestaat het?! Jubel en stil zijn naast elkaar. Het kan in Jezus Christus, onze Heer en door zijn Heilige Geest.

Advent.

*"Wie vraagt naar zijn gebod
en bidden blijft en waken,
in hem wil woning maken
het heil, de Zoon van God."*

Amen